

Dosarul nr.1a-1318/23
nr. 1-21032312-02-1a-20072023

DECIZIE

24 aprilie 2024

mun. *****

Colegiul penal al Curții de Apel *****,
în componența:
Președintele ședinței de judecată, judecător
judecători

grefier
cu participarea
procurorului
avocatului

Spoială Alexandru
Băbălău Denis
Chiroșca Igor
Raevschi Alina

Călugăreanu Vitalie
Plămădeală Roman

a judecat, în ședință publică, apelul avocatului în interesele inculpatului declarat împotriva sentinței Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-586/2021 din 11 iunie 2021, în cauza penală privind condamnarea lui

Lesovoi Nicolae *****, născut la *****, IDNP: *****, cetățean al Republicii Moldova, originar și domiciliat în r-l *****, satul *****, str. ***** 11, ap.1, viza de reședință mun. *****, str. *****studii medii, nesupus militar, necăsătorit, neangajat în câmpul muncii, un copil minor la întreținere, nu are grad de invaliditate, nu dispune de careva titluri speciale, grade de calificare și distincții de stat, cu antecedente penale.

în săvârșirea infracțiuni prevăzute de art.190 alin.(1) Codul penal.

Termenul de examinare a cauzei în prima instanță: 03 martie 2021 – 11 iunie 2021, în instanța de apel: 15 iulie 2021 – 21 septembrie 2022, în instanța de recurs: 08 decembrie 2022 – 06 iunie 2023, în instanța de apel: 20 iulie 2023 – 24 aprilie 2024.

Procedura de citare legal executată.

Asupra apelului, în baza materialelor din dosar și a argumentelor prezentate în ședința de judecată, Colegiul penal –

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-586/2021 din 11 iunie 2021, a fost hotărât: 1) a-l recunoaște vinovat Lesovoi Nicolae *****, născut la *****, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) din Codul penal, și a stabili pedeapsa

penală sub formă de amendă în mărime de 700 (șapte sute) unități convenționale, ceea ce constituie 35 000 (treizeci și cinci mii) lei. 2) Conform art.85 Codul penal, prin cumul de sentințe, și anume a Sentinței Judecătorei ***** sediul Buiucani nr 1-83/2019, a stabili lui Lesovoi Nicolae pedeapsă definitivă de 700 (șapte sute) unități convenționale, ceea ce constituie 35 000 (treizeci și cinci mii) lei și cu aplicarea art.87 Codul penal, cu executare separată de 136 ore de muncă neremunerată în folosul comunității. 3) A informa inculpatul Lesovoi Nicolae ***** , că conform prevederilor art.64 alin.(3)¹ Codul penal, în cazul infracțiunilor ușoare sau mai puțin grave, condamnatul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare din momentul în care hotărârea devine executorie. În acest caz, se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral. 4) Mijloace materiale de probă recunoscute prin ordonanța din 09.02.2021 (f.d.32) și anume copia contractului de asistență tehnică și deservire prin abonament nr.0700-AA0010847 din 25.07.2020 pe 1 filă, copia contractului de credit nr.094653226 din 25.07.2020 pe 1 filă, copia informațiilor standard privind creditul pentru consumatori pe 1 filă, copia contract de credit nr.094653226 pe 1 filă, copia poliței de asigurare nr.0700-AA0010848 pe 4 file, precum și mijloace materiale de probă, recunoscute prin ordonanța din 11.02.2021 (f.d.44) și anume copia contractului de amanet nr.339360 din 01.11.2020, eliberat pe numele Cojocari Serghei, toate urmează să fie păstrate la materialele dosarului pe tot termenul de păstrare a acestuia.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Lesovoi Nicolae ***** , în luna octombrie, anului 2020, aflându-se pe str. ***** 3/12, mun. ***** , având scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin inducerea în eroare și prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, precum că are nevoie pentru serviciu de un laptop, având un comportament dolosiv și viclean, a rugat minorul Dmitrișin Anatolii cât și partea vătămată Dmitrișina Nelli, să-i dea în folosință pe un termen de 24 ore, laptopul de model "Asus" cu nr. de identificare***** la prețul de 5790 lei. În continuare Lesovoi Nicolae, fără să-și onoreze obligațiunile asumate de restituire a laptopului, prin intermediul cet.Cojocari Serghei, a amanetat laptopul menționat supra la lombardul "*****" SRL, căuzându-i astfel părții vătămate Dmitrișina Nelli un prejudiciu material considerabil în suma de 5790 lei. Astfel, prin acțiunile sale intenționate, cet. Lesovoi Nicolae ***** , a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(1) din Cod penal-escrocheie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

3. Nefiind de-acord cu sentința instanței de fond, avocatul în interesele inculpatului cu respectarea termenului legal, a declarat apel, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat.

4. În motivarea apelului a invocat că, probele administrate la faza de urmărire penală și ulterior cercetate în ședințele de judecată nu demonstrează vinovăția lui Lesovoi Nicolae, din motiv că aceasta latura învinuirii nu este bazată pe probe pertinente,

concludente și utile, iar concluziile organului de urmărire penală, preluate de instanța de judecată sunt bazate pe presupuneri. A menționat că, declarațiile părții vătămate Dimitrișina Nelli se contrazic, ultima fiind audiată inițial a comunicat că nu au fost făcute lucrări de reparație de către inculpatul, iar ulterior la întrebările formulate a declarat că, reparație totuși a fost efectuată în baie și a durat aproximativ o lună. A mai susținut că, este nefondată și neîntemeiată poziția instanței de fond care indică că, prin declarațiile părții vătămate, martorilor Dimitrișin Anatolie și Cojocari Serghei se demonstrează vinovăția inculpatului. A indicat, că fără a examina versiunea părții apărării, instanța în mod preferențial acordă atenție poziției expuse de partea vătămată Dimitrișina Nelli, iar declarațiile inculpatului Lesovoi Nicolae sunt apreciate critic. Astfel, a conchis că a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției, prevăzut în art.8 alin.(3) Codul de procedură penală, iar prima instanță și-a bazat concluziile pe presupuneri, or, toate dubiile urmează a fi interpretate în favoarea inculpatului. A mai precizat că, prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, în cadrul examinării prezentei cauze nu a fost demonstrată vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Codul penal.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 21 septembrie 2022, a fost respins ca nefondat apelul declarat de către avocatul în numele inculpatului și menținută sentința primei instanțe. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din data de 06 iunie 2023 a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Plămădeală Roman în numele inculpatului Lesovoi Nicolae *****, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel ***** din 21 septembrie 2022, în cauza penală în privința lui Lesovoi Nicolae ***** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. În cadrul ședinței instanței de apel, avocatul a solicitat admiterea apelului formulat cu solicitarea de a fi achitat inculpatul de sub învinuirea adusă. Totodată, procurorul a solicitat respingerea cererii de apel din motivele de fapt și de drept invocate cu menținerea sentinței. Totodată a menționat sub aspectul aplicabilității amnistiei și a remarcat că nu sunt impedimente dar nu este prezent inculpatul și nu este cererea ultimului prin care solicită a fi aplicate exigențele acestei legi. Partea vătămată, fiind legal citată în ședința instanței de apel nu s-a prezentat și nici nu au adus la cunoștința instanței motivele neprezentării.

7. Inculpatul Lesovoi Nicolae fiind citat legal, nu s-a prezentat în ședința de judecată. Referitor la examinarea cauzei în apel în lipsa inculpatului, Colegiul penal reține că, în conformitate cu prevederile art.413 alin.(1) Codul de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1. Totodată dispoziția art.412 alin.(3), (4), (5), (7) Codul de procedură penală, prevede că, judecarea apelului se face cu citarea părților și înmânarea copiilor de pe apel. Judecarea apelului are loc în prezenta inculpatului, când acesta se află în stare de arest, cu excepția prevăzută în art.321 alin.(2) pct.2). Neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei. La judecarea apelului, participarea procurorului, precum și a apărătorului, dacă interesele justiției o cer, este obligatorie. Astfel, norma prevăzută la

art.412 alin.(5) Codul de procedură penală este una specială față de norma prevăzută la art.321 alin.(2) Codul de procedură penală. Apelul poate fi judecat în lipsa nemotivată a avocatului în măsura în care nu se încalcă dreptul la apărare. Colegiul penal reține că, în prezenta speță inculpații au fost prezenți la examinarea cauzei în prima instanță, ultimul neaflându-se în stare de arest. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, astfel în instanța de apel au fost citați legal, inclusiv inculpatul și avocatul acestuia. Ținând cont de prevederile art.412 alin.(5) Codul de procedură penală, precum că neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei. Totodată ținând cont de faptul că, în cauza Kart v. Turcia [MC], 3 decembrie 2009, § 68, Curtea menționează că orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni are un drept fundamental ca procesul ei să aibă loc și să se încheie într-un termen rezonabil. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, în materie penală, dreptul la judecarea cauzei într-un termen rezonabil urmărește să asigure faptul că o persoană acuzată nu trebuie să rămână într-o stare de incertitudine privind soarta sa o perioadă îndelungată. În acest sens, instanța de apel reține că, Curtea europeană în cauzele Medenica v. Elveția, 14 iunie 2001, §§ 5659; Dijkhuizen v. Olanda, 8 iunie 2021, §§ 59-62 au stabilit lipsa unei încălcări a articolului 6 din Convenție, indicând că nu există o încălcare a dreptului la un proces echitabil atunci când persoana acuzată a fost informată cu privire la data și la locul procesului sau atunci când a fost apărută de către un avocat pe care l-a mandatat în acest scop. De asemenea, Colegiul penal atestă că, același articol 321 Codul de procedură penală, prevede la alin.(3), garanția potrivit căreia, în cazul judecării cauzei în lipsa inculpatului, participarea apărătorului este obligatorie. Raportând cele menționate la cazul supus examinării, Colegiul remarcă faptul că, cu toate că prezenta cauză a fost judecată în lipsa inculpatului, ultimul a beneficiat de garanția judecării acesteia cu participarea avocatului său. Totodată, instanța de apel reține și practica Curții Supreme, exprimată prin decizia 1ra-1704/2022 din 15.02.2023 motiv pentru care consideră posibilă examinarea cauzei în lipsa părților în privința cărora s-a dispus citarea legală.

8. Audiind participanții la proces, cercetând probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate a primei instanțe în raport cu motivele apelului declarat, călăuzindu-se de intima convingere, Colegiul penal al Curții de Apel ***** ajunge la concluzia de a admite apelul avocatului declarat împotriva sentinței Judecătorei ***** (sediul Buiucani) nr.1-586/2021 din 11 iunie 2021, casează sentința atacată, pronunțând o nouă hotărâre conform modului stabilit pentru prima instanță, din următoarele considerente.

9. Conform art.400 alin.(1) Codul de procedură penală, *sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non privativă de libertate.*

10. Conform art.414 alin.(1)-(2) Codul de procedură penală, *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror*

probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat.

11. Conform art.415 alin.(1)-(2) Codul de procedură penală, *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: a) apelul a fost depus peste termen, cu excepția cazurilor prevăzute în art.402; b) apelul este inadmisibil; c) apelul este nefondat; 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță; 3) admite apelul, casează sentința primei instanțe și dispune rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată. Rejudecarea de către instanța a cărei hotărâre a fost anulată se dispune numai atunci când nu a fost citat inculpatul, nu i s-a asigurat dreptul la interpret, nu a fost asistat de un avocat sau au fost încălcate prevederile art.33–35. Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluționarea justă a cauzei.*

12. Colegiul penal reține că instanța de apel la rejudecarea cauzei, urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Codul de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Codul de procedură penală.

13. Astfel, potrivit art. 436 alin. (1)- (4) Codul de procedură penală, *procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărârii în recurs se desfășoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. Pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sânt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului. Când hotărârea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărârea a fost casată. La rejudecarea cauzei este interzisă aplicarea unei pedepse mai aspre sau aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă decât numai dacă hotărârea inițială a fost casată în baza recursului declarat de procuror sau în interesul părții vătămate din motivul că pedeapsa fixată era prea blândă, sau în baza recursului procurorului care a solicitat aplicarea legii privind o infracțiune mai gravă.* Colegiul Penal reține prevederile art.436 Codul de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, urmează ca să înlăture erorile menționate prin Decizia Curții Supreme de Justiție și anume a fi examinată aplicabilitatea exigenței actului amnistiei în privința inculpatului Lesovoi Nicolae.

14. Colegiul penal consideră că la pronunțarea sentinței corect a stabilit circumstanțele

de fapt și just a ajuns la concluzia că inculpatul Lesovoi Nicolae a săvârșit infracțiunea care i-a fost imputată ultimului.

15. Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art.101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor. Astfel, acțiunile inculpatului Lesovoi Nicolae au fost corect încadrate în baza art.190 alin.(1) Codul penal, *escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

16. Conform art.7 alin.(1) Codul penal, *la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.*

17. Conform art.61 alin.(1)-(2) Codul penal, *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.* Colegiul penal reține că, individualizarea pedepsei este un proces personal – rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

18. Conform art.75 alin.(1)-(2) Codul penal, *la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Instanța de judecată este în drept să stabilească o pedeapsă mai aspră din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura scopul pedepsei.*

19. La stabilirea pedepsei și mărimea acesteia urmează a ține cont de criteriile de individualizare a pedepsei. Prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii. Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale. Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune. Pentru stabilirea unei pedepse echitabile, instanțele de

judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importantă esențială pentru stabilirea categoriei și mărării pedepsei.

20. Astfel, la individualizarea și stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, instanța de apel ține cont de prevederile art.7, art.61, art.75 Codul penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

21. Colegiul menționează că, pedeapsa penală este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la realizarea scopurilor pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. Legalitatea pedepsei impune instanței obligația de a stabili pedeapsa în limitele fixate în Partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal. Individualizarea pedepsei constă în obligația instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului, necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Astfel, pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

22. Instanța de apel reține că, inculpatul Lesovoi Nicolae a comis infracțiunea care conform art.16 Codul penal în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil, face parte din categoria celor mai puțin grave, este necăsătorit, anterior judecat (f.d.51), nu se află la evidența medicului narcolog (f.d.54) sau psihiatru (f.d.56), nu este angajat în câmpul muncii. Circumstanțele prevăzute de art.76, 77 din Cod penal nu au fost stabilite.

23. Se notează că, sancțiunea art.190 alin.(1) Codul penal prevede *amendă în mărime de la 550 la 1000 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani*. În acest context, în corespundere cu limitele legale, Colegiul penal îi va aplica lui Lesovoi Nicolae, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Codul penal, o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, echivalentul a 35000 de lei. Totodată, pedeapsa sub forma de amendă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsa stabilită este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social al faptei comise de inculpat, cât și personalitatea inculpatului.

24. Potrivit art. 2 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (în continuare - Legea nr. 243 din 24.12.2021), *procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite*

până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

25. În conformitate cu art.6 alin. (1), lit. a1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, prevederile art.1-5 nu se aplică persoanei, bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate care a fost condamnată anterior pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, executând în tot sau în parte pedeapsa cu închisoare.

26. Prin urmare, Colegiul penal atestă că, inculpatul Lesovoi Nicolae, nu cade sub restricțiile prevăzute de art.6 alin.(1) lit. a) din Legea nr. 243 din 24.12.2021, motiv pentru care urmează a fi aplicate exigențele actului de amnistie în privința ultimului.

27. Conform art.107 alin.(1) Codul penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.* La caz, este relevant efectul amnistiei: înlăturarea răspunderii penale și un alt efect înlăturarea pedepsei. Este foarte important care efect din acestea se aplică cazului respectiv (legea respectivă prevede posibilitatea ambelor efecte). Totodată, trebuie de menționat că amnistia constituie atât temei de încetare a procesului prin emiterea unei sentințe de încetare (interpretarea sistemică a art.275, 285, 332 Codul de procedură penală), cât temei de condamnare a persoanei prin emiterea unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executare a pedepsei (art.389 alin.4 pct.2) Codul de procedură penală).

28. Conform art.50 Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege. Din definiția legală rezultă că prin răspundere penală se înțelege obligația persoanei care a săvârșit o infracțiune de a suporta sancțiunea prevăzută de legea penală. Deci, prin înlăturarea răspunderii penale din motivul intervenirii amnistiei este înlăturat actul de condamnare (înlăturarea actului de condamnare înseamnă lipsa unei sentințe de condamnare) și, implicit, obligația de a suporta vreo sancțiune penală. În cazul în care nu există condamnarea publică nu poate exista o sentință de condamnare.

29. Totodată, înlăturarea pedepsei ca efect al intervenirii actului de amnistie poate avea loc doar atunci când este posibilă aplicarea acesteia, dar ea nu mai este aplicată. Aici urmează a puncta principal că posibilitatea stabilirii pedepsei poate exista doar în cazul în care persoana este recunoscută vinovată de comiterea unei infracțiuni (interpretarea sistemică a art.3 alin.1, art.6 alin.1 Codul penal, art.8 alin.1 Codul de procedură penală). Deci, când este înlăturată pedeapsa atunci urmează să existe o sentință de condamnare, prin care se recunoaște vinovăția cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia.

30. Înlăturarea răspunderii penale nu se identifică cu înlăturarea pedepsei, dat fiind faptul că prima presupune o scutirea persoanei care a săvârșit o infracțiune de obligația de a suporta sancțiunea prevăzută de norma de incriminare, iar a doua presupune scutirea persoanei de executarea pedepsei stabilite prin sentința de condamnare (adică, doar după

recunoașterea vinovăției și stabilirea pedepsei). Deci, înlăturarea răspunderii poate fi efectuată doar prin încetarea procesului (este alogică înlăturarea răspunderii penale prin recunoașterea ca vinovată și liberarea de executarea pedepsei, deoarece răspunderea penală a intervenit și a fost aplicată), iar înlăturarea pedepsei poate fi realizată doar prin sentință de condamnare (cu stabilirea pedepsei) cu liberarea de executare a pedepsei.

31. Soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală și de pedeapsă pentru temeiuri nereabilitatoare, iar în unele cazuri și pentru temeiuri de reabilitare. Astfel, absoluțiunea este o soluție a instanței de judecată prin care cel acuzat se scutește de răspundere penală în cazurile când tragerea la răspundere penală este împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională). Încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluție determinată de inoportunitatea atingerii scopului procedurii în cauză, de regulă, fără a se pronunța asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

32. Urmează a sublinia faptul că înlăturarea răspunderii penale prin încetarea procesului din motivul intervenirii amnistiei nu contravine prezumției nevinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune este de acord să fie liberată de răspundere penală și nu insistă asupra soluționării cauzei penale în ședință de judecată publică (posibilitatea continuării examinării cauzei este prevăzută în art.332 alin.(5) Codul de procedură penală.). La baza acestei concluzii stă argumentul că prezumția de nevinovăție este nu doar un principiu, ci și un drept al persoanei, în special a celei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, și acesta, ar trebui, în consecință, interpretat potrivit unui drept și nu obligații. Dacă persoana renunță la un anumit drept, atunci aceasta nu mai poate pretinde că i s-ar fi încălcat acest drept.

33. Deși art.21 al Constituției Republicii Moldova nu se menționează expres că prezumția de nevinovăție ar fi un drept al persoanei acuzate, acest fapt reiese din denumirea capitolului în care este inclus articolul menționat (Titlul II "Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale"). Totodată, în unele acte internaționale ratificate de Republica Moldova se menționează că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să fie considerată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cadrul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art.11 Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.14 Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice).

34. Așadar, instanța de judecată poate dispune încetarea procesului (chiar și în cadrul ședinței preliminare) din motivul intervenirii amnistiei și această posibilitate nu contravine prezumției vinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune a cărei răspundere penală urmează să fie înlăturată renunță la dreptul său de a-i fi dovedită vinovăția.

35. În cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea amnistiei (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât amnistia; se eschivează de la prezentarea în ședință și examinarea cauzei are loc în lipsa sa), atunci instanța de judecată urmează să examineze probele cu emiterea unei sentințe. Această sentință poate fi sentință de achitare, sentință de încetare

(pe alt temei decât amnistia) sau sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei.

36. La interpretarea normelor trebuie de ținut cont de interpretarea sistemică a acestora și în măsura în care pot produce efecte juridice (dar nu urmează a fi interpretate în sensul că contravin unele altora). Reiterăm că intervenirea amnistiei constituie atât temei de încetare a procesului (la orice etapă de judecată a cauzei, inclusiv apelul) cât și temei de liberare de executare a pedepsei (sentință de condamnare). Astfel, reieșind din natura juridică a sentinței de încetare (pe temei de nereabilitare) și natura juridică a sentinței de condamnare cu liberarea de executare a pedepsei, din natura juridică a noțiunii ”răspundere penală”, din consecințele și modalitatea înlăturării răspunderii penale, din diferența înlăturării răspunderii penale și înlăturării pedepsei penale, urmează a fi rezumate următoarele: 1) în cazul în care inculpatul consimte în mod expres aplicarea amnistiei, atunci urmează a fi emisă o sentință de încetare din motivul intervenirii amnistiei; 2) în cazul în care inculpatul refuză sau lipsește un acord expres (această situație trebuie tratată ca refuz de aplicare a amnistiei), atunci urmează a fi cercetate probele și emiterea, după caz, a unei sentințe de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau a unei sentințe de încetare (dacă există alte temeiuri decât amnistia), sau a unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea pedepsei.

37. Față de subiecții răspunderii penale, amnistia are un caracter obligatoriu, care se reflectă în sens dublu: în raport cu organele de stat care exercită constrângerea în cadrul răspunderii penale (organele urmăririi penale, instanțele de judecată etc.) și în raport cu persoana care a săvârșit infracțiunea și cade sub incidența actului de amnistie.

38. Amnistia este o instituție care (ca și alte instituții) urmează a fi aplicată indiferent de acordul inculpatului și/sau a părții vătămate. Este esențial ca să fie întrunite condițiile de aplicare a amnistiei în fiecare caz concret. Condițiile de aplicare a amnistiei sânt stabilite în art.107 alin.3 Codul penal (condiții generale) și condițiile stabilite prin fiecare lege referitoare la amnistie (condiții speciale). Urmează a fi menționat că în calitate de condiții speciale de aplicare a amnistiei poate fi prevăzut acordul inculpatului (însă nu este cazul prezentei Legi). Examinând și interpretând sistemic prevederile art.2 alin.(3) și art.2 alin.(4) Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, constatăm că aplicarea amnistiei are loc atât în cazul acordului inculpatului cât și în cazul refuzului inculpatului. Diferența rezidă doar în actele procesuale prin care se aplică amnistia (în cazul acordului – sentință de încetare; în cazul refuzului – sentință de condamnare cu liberarea de executare a pedepsei).

39. Conform art.3 alin.(2) Codul penal, interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sânt interzise. Prin interpretarea per-a-contrario, putem deduce că interpretarea extensive favorabilă este permisă de legea penală. Prin interpretarea extensivă legiuitorul a voit să spună mai mult decât rezultă din textul de lege.

40. Conform art.71 alin.(4) Legea cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ se ține cont de nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ respectiv și de alte documente care permit identificarea voinței autorității publice care a

adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ. Prin nota informativă este stipulat că: ”Trebuie de menționat în calitate de linie directoare a proiectului s-a stabilit neaplicarea actului de amnistie față de persoanele care au săvârșit infracțiuni deosebit sau excepțional de grave, cele condamnate pentru concurs de infracțiuni, precum și infracțiunile de corupție și conexe corupției...Din atare considerente, se relevă că instanțele judecătorești vor ține seama de faptul că Legea amnistiei urmează a fi interpretată, prin prisma principiului legalității și reglementărilor art. 3 alin. (2) din Codul penal nr. 985/2002, care stipulează că interpretarea extensivă defavorabilă a legii penale este interzisă.”. Prin urmare, din conținutul notei informative poate fi dedusă voința legiuitorului de a fi aplicată amnistia (adică, interpretarea normelor cu privire la amnistie în sensul în care vor produce efecte, dar nu interpretarea lor în sensul în care nu produc efectul aplicării amnistiei).

41. La caz, este necesar de a recurge și la interpretarea gramaticală (literară). Legiuitorul operează cu noțiunile ”acord” și ”refuz”. O altă variantă terță nu este posibilă. Deci, în cazul respectiv noțiunea de refuz trebuie interpretată ca lipsa acordului. Lipsa acordului poate fi manifestată și indirect. Una dintre manifestările lipsei acordului – rezidă în neparticiparea inculpatului la examinarea propriei cauze. Astfel, odată ce inculpatul nu s-a prezentat în ședință (și în adresa instanței nu a parvenit cerere de aplicare a amnistiei) acest fapt trebuie de interpretat ca o lipsă a acordului. Iar lipsa acordului nu este altceva decât un refuz de aplicare a amnistiei. În cazul refuzului, amnistia totuși se aplică doar că produce efectul liberării de executare de pedeapsă.

42. Prin urmare, instanța de apel conchide că faptele incriminate cât și persoana inculpatului cad sub incidența Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar temeiuri pentru neaplicarea actului de amnistie, Colegiul penal nu a stabilit. Colegiul penal reține că inculpatul Lesovoi Nicolae urmează a fi liberat de executarea pedepsei stabilite pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) din Codul penal.

43. Colegiul penal ajunge la concluzia privind necesitatea de a interveni în actul judecătoresc contestat la caz, liberând pe Lesovoi Nicolae de la executarea pedepsei penale aplicate în baza art.190 alin.(1) din Codul penal, în temeiul Legii nr.243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și art.107 Codul penal.

44. Totodată, instanța de apel reține că, prin sentința Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-83/19 din 06 martie 2019, inculpatul Lesovoi Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Codul penal și i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 140 ore muncă neremunerată în folosul comunității. Prin urmare, prevederile art.85 Codul penal și art.87 Codul penal nu mai sunt aplicabile speței din considerentul că inculpatul Lesovoi Nicolae se liberează de executarea pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei ***** (sediul Buiucani) nr.1-586/2021 din 11 iunie 2021, din motivul intervenirii amnistiei.

45. În conformitate cu art.107 Codul penal, art.415 Codul de procedură penală, Colegiul penal –

DECIDE:

Se admite apelul avocatului declarat împotriva sentinței Judecătorei ***** (sediul Buiucani) nr.1-586/2021 din 11 iunie 2021, casează, parțial, această sentință în partea executării pedepsei și în partea aplicării prevederilor art.85, art.87 Codul penal pronunțând o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Lesovoi Nicolae se liberează de executarea pedepsei, stabilite pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.1 Codul penal din motivul intervenirii amnistiei.

Se menține sentința în partea recunoașterii vinovăției și stabilirii pedepsei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.1 Codul penal și în partea mijloacelor materiale de probă.

Decizia este executorie și poate fi supusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător

Spoială Alexandru

judecător

Băbălău Denis

judecător

Chiroșca Igor